

ACCOUNTANCY
EUROPE.

Tradus de:

Contați pe Noi. Contați, cu Noi.
De 100 de ani!

cu suportul

EVALUAREA SUSTENABILITĂȚII ÎN 3 PAȘI PENTRU IMM-URI

MAI 2021

Această publicație reprezintă traducerea unui document publicat inițial de Accountancy Europe în mai 2021, intitulat 3-step Sustainability Assessment for SMEs.

Traducerea a fost realizată în întregime sub răspunderea CECCAR. Accountancy Europe nu își asumă nicio responsabilitate pentru conținutul documentului sau pentru acuratețea traducerii. În cazul unor neclarități, cititorul trebuie să consulte versiunea originală în limba engleză, care poate fi descărcată gratuit de pe website-ul [Accountancy Europe](https://www.accountancyeurope.eu).

Nu este permisă reproducerea, integrală sau parțială, a documentelor emise de Accountancy Europe în limba originală sau traduse fără a obține acordul prealabil în scris de la Accountancy Europe la info@accountancyeurope.eu.

ISBN: 978-606-580-155-4

CE ESTE EVALUAREA SUSTENABILITĂȚII ÎN 3 PAȘI?

Multe întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) sunt ocupate cu desfășurarea activității lor de zi cu zi. Poate fi descurajator pentru acestea să prioritizeze tranziția sustenabilă a activității lor. Această listă de verificare pentru evaluarea sustenabilității îi ajută pe contabilii și consultanții IMM-urilor să își sprijine clienții IMM-uri să-și construiască profilul de sustenabilitate. Acesta poate fi primul pas în a încuraja o tranziție mai armonioasă către modele de afaceri mai durabile și în a transpune aceste provocări în noi oportunități.

Această listă de verificare vine în completarea publicației noastre [Gestionarea riscurilor în IMM-uri: dezvoltare durabilă \(2020\)](#). Încurajăm utilizatorii să o ajusteze în funcție de evoluțiile legate de sustenabilitate, așteptările pieței, ale partenerilor și ale autorităților, precum și de diferitele nevoi ale IMM-urilor¹.

DE CE ESTE IMPORTANTĂ SUSTENABILITATEA PENTRU IMM-URI?

IMM-urile reprezintă cheia tranziției către economii mai sustenabile. Acestea se confruntă cu o presiune externă de a se adapta la efectele unei clime în schimbare și ale degradării mediului, dar și cu o presiune din partea părților interesate externe (cum ar fi băncile, partenerii din lanțul de aprovizionare, autoritățile publice).

Există numeroase beneficii pentru IMM-uri ca urmare a integrării sustenabilității în modelul lor de afaceri și în planificarea lor (a se vedea mai multe detalii în publicația [noastră](#)):

- gestionarea într-o manieră proactivă a efectelor sociale și de mediu pozitive și negative generate de întreprindere
- atragerea de capital și de finanțare
- reducerea costurilor întreprinderii prin modalități de lucru și desfășurare a afacerilor orientate către o dezvoltare mai durabilă
- asigurarea succesiunii întreprinderii prin consolidarea viabilității pe termen lung a acesteia, făcând ca aceasta să fie pregătită pentru următoarea generație și crescându-i valoarea de vânzare
- îmbunătățirea brandului întreprinderii, lucru care este important îndeosebi pentru întreprinderile care se adresează clienților
- extinderea întreprinderii și a gamei de clienți și servicii

Este, de asemenea, esențial ca IMM-urile și contabilii acestora să se pregătească pentru cerințele de sustenabilitate cu care se vor confrunta afacerile mici. Aceste cerințe pot veni din partea partenerilor mai mari

¹ De exemplu, nevoia de a se alinia la Directiva UE privind Raportarea Sustenabilității Corporative (CSRD) și la legislația privind verificarea prealabilă a lanțului de aprovizionare, în special în măsura în care acestea se aplică anumitor categorii de IMM-uri.

din lanțul de aprovizionare pentru a furniza informații privind sustenabilitatea legate de întreprinderea lor, din partea băncilor și investitorilor drept condiții pentru obținerea de finanțare sau chiar din partea autorităților publice în cazul solicitărilor de achiziții. Este posibil ca dispozițiile de reglementare ale UE sau naționale legate de informațiile privind sustenabilitatea și verificarea prealabilă a lanțului de aprovizionare să nu fie obligatorii pentru toate IMM-urile. Dar ele se pot aștepta ca aceste dispoziții să se răsfrângă asupra lor.

CUM VA AJUTA EVALUAREA SUSTENABILITĂȚII?

Această listă de verificare are ca scop sprijinirea contabililor în a ajuta IMM-urile să facă primii pași spre a atinge maturitatea din punctul de vedere al sustenabilității. Contabilul ar trebui să o utilizeze pentru a stimula și a structura un dialog cu clienții lui IMM-uri.

Această evaluare va construi un profil de sustenabilitate pentru întreprindere și:

- îi permite contabilului să ofere consultanță pentru și să ajute la introducerea unor noi controale și a unor schimbări organizaționale care facilitează monitorizarea factorilor de sustenabilitate specifici întreprinderii
- facilitează colectarea informațiilor relevante privind sustenabilitatea pentru a ghida deciziile proprietarilor-administratori ai IMM-urilor și, în cele din urmă, pentru a le transmite părților interesate externe
- permite identificarea zonelor din întreprindere în care informațiile relevante privind sustenabilitatea nu sunt momentan disponibile și în care va fi nevoie ca acestea să fie identificate și elaborate

EVALUAREA SUSTENABILITĂȚII ÎN 3 PAȘI

PASUL 1 – CONSTRUIREA PROFILULUI ÎNTRINDERII

Cartografierea profilului privind sustenabilitatea începea cu înțelegerea modelului de afaceri al IMM-ului, a procesului de creare a valorii și a tipurilor de activități. Acest lucru garantează o abordare calibrată și specifică întreprinderii într-o posibilă etapă de raportare privind sustenabilitatea și previne poverile excesive.

Ca un prim pas, contabilul și IMM-ul ar trebui să colecteze și să documenteze împreună următoarele informații-cheie:

- dimensiunea companiei (micro, mică sau medie, de exemplu, pe baza [definiției IMM-ului](#) date de Comisia Europeană)
- sectorul economic și modelul de afaceri, de exemplu, sursele de venit, baza de clienți, produsele și detalii privind finanțarea
- relația cu băncile și gradul de dependență față de acestea²
- date deja disponibile cu privire la sustenabilitatea întreprinderii (ESG) și efectele economice, de exemplu, consumul de energie, egalitatea de gen la nivelul pozițiilor de conducere, rata capitalurilor proprii
- cunoștințele IMM-ului cu privire la inițiativele naționale și voluntare specifice sectorului de activitate și implicarea lui în aceste inițiative (de exemplu, legi cu privire la climă, acorduri sectoriale privind urmărirea obiectivelor Acordului de la Paris, certificate de atestare a întreprinderilor sustenabile)
- gradul de aliniere al activităților la [reglementarea taxonomiei UE](#)
- poziția întreprinderii în cadrul lanțului său de aprovizionare, clienții-cheie și furnizorii-cheie, locația acesteia (de exemplu, în interiorul/în afara granițelor UE, în regiuni stabile/instabile)

² Acest lucru este important pentru a ști cât de probabil este ca IMM-ul să primească de la bănci solicitări de informații cu privire la sustenabilitate și apoi să se inițieze pregătirile necesare.

PASUL 2 – CARTOGRAFIEREA UNUI PARCURS CĂTRE SUSTENABILITATE

Cartografierea parcursului către sustenabilitate începe cu identificarea posibilelor riscuri și vulnerabilități privind sustenabilitatea. Principalul scop al acestei evaluări a riscului este de a furniza proprietarilor-administratori de IMM-uri informații privind riscurile afacerii, care le vor permite să ia decizii care să conducă la o tranziție sustenabilă. De asemenea, aceasta va permite identificarea cazurilor în care nu există suficiente informații pentru o analiză de risc, indicând astfel zonele unde vor fi necesare eforturi suplimentare pentru a găsi sau a genera acele informații.

Grila de mai jos furnizează indicatori ai subiectelor-cheie pe care contabilul le va discuta cu IMM-ul:

	Tipul de risc	Risc inerent (A)	Risc financiar (B)	Risc de control (C)	Risc total (A+B+C)	Comentarii
MEDIU	Amprenta de carbon <i>Inclusiv emisiile de gaze cu efect de seră</i>					
	Utilizarea energiei <i>Inclusiv consumul de energie, tipul de energie utilizat</i>					
	Daunele aduse mediului <i>Inclusiv contaminarea, poluarea aerului și toxinele</i>					
	Deșeuri <i>Inclusiv reducerea și reciclarea deșeurilor</i>					
	Utilizarea resurselor și a materiilor prime <i>Inclusiv dependența de resurse naturale și materii prime limitate, conservarea resurselor, utilizarea resurselor regenerabile</i>					
	Ciclul de viață al produsului					
	Utilizarea apei					
	Active depreciate					
SOCIAL	Siguranța, caracterul reciclabil și calitatea produsului					
	Relațiile cu angajații și implicarea acestora <i>Inclusiv tipurile de contracte de angajare</i>					
	Sănătate și securitate în muncă					
	Condiții de muncă <i>Comunicare regulată și deschisă, program de lucru flexibil, salariu decent</i>					
	Drepturile omului și sclavia modernă					
	Frauda, corupția și spălarea de bani					
	Securitatea cibernetică					
	Confidențialitatea și protecția datelor <i>Inclusiv gestionarea și securizarea datelor de la clienți, parteneri de afaceri etc.</i>					
GUVERNANȚĂ	Structura de conducere și controlul <i>Inclusiv egalitatea de gen</i>					
	Aspecte privind persoanele care dețin funcții-cheie <i>Inclusiv viitoarea generație mai tânără, planificarea succesiunii</i>					
	Furnizorii <i>Criteriile pentru selectarea și controlul furnizorilor, informațiile privind sustenabilitatea oferite de furnizori</i>					
	Acționarii externi					
	Proprietarii					
	Principalele surse de finanțare					
	Orice domenii suplimentare de risc specifice clienților					

CUM SE COMPLETEAZĂ GRILA?

Informații existente și resurse disponibile

Grila ar trebui completată pe cât posibil cu informații deja disponibile. Proprietarul și contabilul IMM-ului ar trebui, de asemenea, să ia în considerare măsurile implementate anterior în baza dispozițiilor UE și a celor naționale existente³.

Dificultatea în a completa anumite părți poate indica faptul că lipsesc informații-cheie privind sustenabilitatea. În astfel de cazuri, contabilul poate lua legătura cu specialiști relevanți din rețeaua lui sau se poate baza pe sursele existente pentru ajutor în completarea secțiunilor, de exemplu, [SME sustainability roadmap](#) a guvernului canadian, [B-Impact Assessment tool](#) sau [Circularity Check de la Ecopreneur](#). Instrumente specifice țărilor sunt, de asemenea, disponibile, de exemplu, [Danish climate compass](#).

Particularitățile și dimensiunea întreprinderii

Analizați relevanța și semnificația fiecărui element pentru întreprinderea și sectorul în cauză. De exemplu, pentru o microîntreprindere cu riscuri scăzute având un proprietar-administrator și un angajat, completarea tuturor secțiunilor este posibil să nu fie relevantă. De fiecare dată când o secțiune nu este completată, motivele ar trebui explicate în secțiunea *Comentarii*.

Luați în considerare relevanța și importanța fiecărui element pentru afacerea și sectorul respective.

Categoriile de risc

În grilă, riscul ar trebui evaluat pe baza a trei elemente:

- **Riscul inerent**⁴ (A) al modelului/sectorului de afaceri – evaluați de la 1, pentru risc scăzut de a cauza sau de a fi afectat de factorii de sustenabilitate, la 3, pentru risc ridicat, de exemplu, industrii care utilizează volume mari de energie sau care se bazează pe resurse limitate. Riscurile inerente pot fi interne, pot veni din partea lanțului de aprovizionare sau pot fi din afara întreprinderii
- **Riscul financiar**⁵ (B), pentru a aprecia impactul financiar al elementului de risc – evaluați de la 1, pentru consecințe potențiale minime, la 3, pentru consecințe potențiale existențiale
- **Riscul de control** (C), pentru a evalua procedurile existente cu scopul de a trata riscul – evaluați la 1 pentru controale solide și formale revizuite și testate regulat, la 2 pentru controale informale, dar eficiente și bine comunicate, la 3 pentru lipsa controalelor interne

Notarea riscului

Cea mai mare notă **generală acordată riscului**, de 8-9, ar însemna un **risc critic** care ar trebui să fie tratat imediat. Riscurile cu note mai mici ar trebui tratate în ordinea gravității, adică de la **risc ridicat**, pentru un interval general de note de la 5 la 7, până la **risc scăzut** de 3-4.

Tipurile de măsuri care trebuie luate vor depinde de tipul specific de risc și de condițiile întreprinderii. Scopul imediat ar trebui să fie stabilirea procedurilor interne alături de controale formale revizuite și testate regulat. Măsurile luate pentru a trata riscurile identificate ar trebui să conducă la o notă mai scăzută acordată riscului.

Întrucât exercițiul de notare se va baza pe raționamentul contabilului și al clientului IMM, acesta nu ar trebui considerat un exercițiu obiectiv. Contabilul ar trebui să ia în considerare opțiunea de a apela la rețeaua sa profesională și de a se consulta cu specialiști din domeniu cu privire la notele pe care le-a alocat, pentru a îmbunătăți acuratețea acestuia.

³ De exemplu, art. 9 alin. (1) literele (c) și (d) din [Directiva \(89/391/EEC\)](#) privind introducerea de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă.

⁴ Analiza riscului inerent ar trebui, de asemenea, să ia în calcul și intervențiile de reglementare sau litigiile legate de probleme de sustenabilitate, precum și potențialele riscuri ale reputației.

⁵ Analiza riscului financiar ar trebui, de asemenea, să ia în considerare costurile de oportunitate – adică oportunitățile ratate care ar fi putut conduce la potențiale venituri și economii de costuri. De exemplu, un model de afaceri care utilizează un volum mare de energie poate economisi bani pe termen lung făcând tranziția către procese sau utilaje de fabricație mai eficiente.

PASUL 3 – MONITORIZEAZĂ, ÎMBUNĂTĂȚEȘTE ȘI FĂ PRIMII PAȘI CĂTRE RAPORTARE

Pentru fiecare element din exercițiul de notare a riscului identificat ca având o relevanță **critică** sau **ridicată** pentru întreprindere și începând cu riscurile critice care au notele cele mai mari, contabilul ar trebui să îi ofere întreprinderii consultanță și să o ajute:

- să desfășoare o analiză a „punctelor forte, a punctelor slabe, a oportunităților și a amenințărilor” (SWOT) pentru întreprindere
- să decidă asupra obiectivelor de îmbunătățire
- să definească parametrii-cheie de performanță pentru a atinge aceste obiective
- să stabilească procese de monitorizare

Acest lucru va facilita monitorizarea progresului și colectarea de informații relevante pentru procesul decizional al proprietarilor-administratori și, în cele din urmă, pentru prezentarea externă.

După acoperirea tuturor domeniilor cu riscuri critice sau ridicate, contabilul ar trebui să ajute IMM-ul să facă primii pași către raportarea externă a aspectelor privind sustenabilitatea identificate. Acesta ar trebui să consilieze IMM-ul să se gândească la ce este relevant de raportat, de ce, cum și către cine.

Pentru aceasta, contabilul ar trebui să discute cu proprietarii-administratori și să-i consilieze:

- să prezinte *înțelegerea lor* în ce privește obiectivele de dezvoltare durabilă (SDG-uri) și modul în care întreprinderea poate contribui la atingerea lor
- să prezinte *performanța lor* în legătură cu indicatorii și obiectivele de dezvoltare durabilă, precum și modul în care aceștia contribuie la (ne)sustenabilitate
- să descrie modul în care subiectele privind sustenabilitatea sunt legate de *strategia lor organizațională pe termen-lung*, riscuri și oportunități, inclusiv subiectele privind lanțul de aprovizionare
- să descrie și să elaboreze o listă a părților interesate față de care se consideră responsabili
- să ia în considerare subiectele și aspectele curente pe care le resimt ca fiind riscuri semnificative pentru organizația și domeniul lor de activitate, bazându-se pe rezultatele de la pasul 2 de mai sus
- să analizeze efectele legate de sustenabilitate din interiorul și din afara organizației lor. Să acopere și să prioritizeze toate informațiile relevante pe baza principiului pragului de semnificație
- să nu omită informații care influențează sau care sunt necesare pentru evaluările sau deciziile părților interesate ori care reflectă efecte semnificative privind ESG

“IMM-urile reprezintă economia locală. Pentru majoritatea băncilor cooperatiste europene, acestea reprezintă grupul-cheie de clienți. Tranziția către o economie mai sustenabilă trebuie să aibă loc îndeosebi la nivel local. Pentru a-și direcționa corespunzător companiile către sustenabilitate, antreprenorii trebuie să aibă o imagine clară a performanței referitoare la ESG așa cum au și referitor la situația financiară. Iar băncile au nevoie de datele privind ESG ale clienților lor pentru a se conforma cu dispozițiile referitoare la raportarea privind sustenabilitatea și pentru a gestiona corespunzător riscurile portofoliului lor de credite. Aceasta este, așadar, cheia pentru furnizarea instrumentelor adecvate pentru IMM-uri, soluții realiste și punctuale care pot fi aplicate într-o manieră voluntară, echilibrată și proporțională. Impunerea de poveri complicate și costisitoare trebuie evitată. Doar în acest mod putem introduce IMM-urile în parcursul nostru către o economie sustenabilă. Suntem încrezători că lista de verificare va fi utilă în această privință. Membriilor EACB le-a făcut plăcere să-și împărtășească experiența și viziunile pe parcursul procesului.”

Nina Schindler, CEO al EACB